

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Elišky Mrázkové a soudců JUDr. Čestmíra Slaného a JUDr. Pavla Vlacha ve věci

žalobce: **J. F.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo dopravy**, IČO 66003008
sídlem Nábřeží L. Svobody 1222/12, 110 15 Praha 1

o zaplacení 37 500 Kč s příslušenstvím,

o odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 30. srpna 2023, č.j. 15C 137/2022-161,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje.**
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 900 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, aby žalované byla uložena povinnost zaplatit žalobci 37 500 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 14.8.2021 do zaplacení a žalobci uložil povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení 2 700 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. H.

(K.ř. č. 1 – rozsudek)

2. Takto rozhodl o žalobě došlé soudu dne 16.2.2022, již se žalobce domáhal po žalované zaplacení uvedené částky jakožto náhrady nemajetkové újmy podle zákona č. 82/1998 Sb., která mu měla vzniknout nesprávným úředním postupem spočívajícím v porušení povinnosti vydat rozhodnutí v zákonné lhůtě v rámci přestupkového řízení vedeného Magistrátem města Hradec Králové jako správním orgánem prvního stupně pod sp.zn. P/1120/2016/OP/Hej (v něm byl uznán vinným z přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, za což mu byl uložen správní trest pokuty ve výši 1 500 Kč a povinnost hradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč) a Krajským úřadem Královéhradeckého kraje jako odvolacím orgánem pod sp.zn. KUKHK-3584/DS/2018/DV a dále řízením o správní žalobě vedeném Krajským soudem v Hradci Králové pod sp.zn. 3 A 9/2018 a následně Nejvyšším správním soudem pod sp.zn. 1 As 185/2020.
3. Z posuzovaného přestupkového řízení, jehož průběh a v něm vydaná rozhodnutí v odůvodnění rozsudku podrobně popsal, vzal za prokázáno, že řízení trvalo od doručení příkazu Magistrátu města Hradec Králové č.j. P/1120/2016/OP/Hej, č. dokumentu MMHK/175000/2017, žalobci dne 13.10.2017 do 30.4.2021, kdy bylo žalobci doručeno konečné rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové č.j. MMHK/071587/2021/OP/Hej o zastavení řízení o přestupku, neboť odpovědnost za přestupek zanikla, tj. 3 roky a 6 měsíců a v průběhu celého tohoto řízení žalobci hrozila pokuta 1 500 Kč a povinnost hradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč, což byla maximální sankce. Žalobce svůj nárok předběžně uplatnil 13.8.2021 u žalované, ta mu však nevyhověla.
4. Po právní stránce soud I. stupně věc posoudil podle příslušných ustanovení zákona č. 82/1998 Sb. (dále jen „OdpŠk“) a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dovodil, že přestupek spáchaný provozovatelem vozidla byl jednoznačně zjištěn, fotograficky zadokumentován a prokázán a pokud došlo ke konečnému rozhodnutí o zastavení řízení, nebylo to z důvodu úspěšné obrany žalobce, ale v důsledku změny právní úpravy v průběhu řízení, která byla pro žalobce příznivější. Lhůty stanovené zákonem pro řízení před správním orgánem byly správními orgány obou stupňů dodržovány a pokud došlo k nevýznamnému překročení, lze konstatovat, že příčinou bylo obstrukční chování žalobce, který prostřednictvím svého zmocněnce opakovaně podával blanketní odvolání, která následně doplňoval se zpožděním nebo vůbec a činil i další kroky jednoznačně směřující k protahování řízení (např. označení osoby P. K. řidičem vozidla, poté co bylo řízení o přestupku řidiče vozidla po téměř roce zastaveno). Žalobce zvolil v přestupkovém řízení obstrukční postup s cílem dosáhnout prekluze a tím zánik odpovědnosti z přestupku, což se mu podařilo. Dospěl k závěru, že s ohledem na chování žalobce nelze u něho v daném případě dovodit stav nejistoty, do níž by byl v důsledku nepřiměřeně dlouze vedeného řízení uveden a byl v něm udržován, navíc za situace, kdy mu hrozila pokuta pouze 1 500 Kč a úhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč. Uzavřel, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu v důsledku porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.
5. Žalobu proto zamítl a o nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř., když úspěšně žalované přiznal náhradu v paušální výši po 300 Kč za 9 úkonů (3x písemná vyjádření, 3x příprava k soudnímu jednání a 3x účast u jednání soudu) ve smyslu ust. § 151 odst. 3 o. s. ř. za použití vyhl. č. 254/2015 Sb.
6. Proti tomuto rozsudku podal žalobce včas odvolání a namítal, že je zcela irrelevantní, zda byly v jednotlivých případech dodržovány lhůty pro vydání rozhodnutí či nikoliv, když nárok na náhradu nemajetkové újmy je založen na celkové délce řízení, která nebyla přiměřená. V daném případě činila celková délka řízení 3 roky a 6 měsíců, přičemž standardní délka řízení, kterou lze v obdobných případech akceptovat, činí 2 roky; z tohoto závěru pak vychází rovněž odvolací soud ve zcela obdobných případech (rozsudky sp.zn. 36 Co 213/2023, 16 Co 110/2023). Ačkoliv jednotlivé průtahy orgánů činných v přestupkovém řízení nejsou pro důvodnost nároku podstatné,

napadené rozhodnutí nesprávně posuzovalo průtahy v jednotlivých řízeních, byť se měl soud I. stupně zabývat hodnocením celkové délky řízení. Nesprávným je rovněž závěr soudu I. stupně, že se na překročení lhůt pro vydání rozhodnutí podstatně podílel odvolatel, když v prvním případě bylo blanketní odvolání doplněno do druhého dne a ve druhém případě doplněno nebylo, nicméně v důsledku toho se odvolatel nemohl podílet zásadním způsobem na překročení lhůty pro vydání rozhodnutí. Obviněný v přestupkovém řízení není povinen poskytovat jakoukoliv součinnost správnímu orgánu a již na základě podaného blanketního odvolání vznikla povinnost odvolacího správního orgánu věc posoudit a rozhodnout. Označení řidiče vozidla v rámci řízení o přestupku pak již nemohlo mít na délku řízení žádný vliv. Ohledně závěru, že nebyl po celou dobu řízení v nejistotě stran výsledku, kdy mu hrozilo uložení „pouze“ pokuty ve výši 1 500 Kč, poukázal na usnesení Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 2198/2023 z něhož citoval a uvedl dále, že i uložení bagatelní pokuty představuje zásah do jeho majetkové sféry, přičemž samotný výsledek řízení je irelevantní. Není tak možné konstatovat, že by neměl žádný zájem na výsledku řízení a zjevně nesprávný je závěr, že by v důsledku nepřiměřené délky řízení nevznikla nemajetková újma. V neposlední řadě brojil proti výši nákladů řízení, která byla žalované přiznána, konkrétně ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb. i za 3 úkony právní služby spočívající v přípravě k soudnímu jednání (jako úkon právní služby byla přiznána i samotná účast na jednáních), ač se v rámci § 11 odst. 1 cit. vyhlášky nejedná o úkon právní služby, za který by bylo možné přiznat náhradu nákladů řízení. Závěrem proto navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně změnil a přiznal mu náhradu nemajetkové újmy podle svého uvážení.

7. Žalovaná se ve svém písemném vyjádření ztotožnila se závěrem soudu I. stupně, že žalobci nemajetková újma v důsledku nepřiměřené délky řízení nevznikla, neboť žalobce nebyl po dobu posuzovaného řízení v nejistotě ohledně výsledku řízení. Je přesvědčena, že se jí podařilo vyvrátit existenci nemajetkové újmy v důsledku toho, že si zvolil využití služeb tzv. pojištění proti pokutám, které klientům zaručuje, že se vyhnou sankci za spáchané přestupky a takové jednání, které opakovaně odsoudila judikatura Nejvyššího soudu, nemůže požívat soudní ochrany. Uvedla, že nepochybně má právo žalobce na procesní obranu dle své úvahy, ovšem z toho, v jakém rozsahu a jakým způsobem o ochranu žalobce usiloval lze v daném případě usuzovat o neexistenci nejistoty ohledně výsledku řízení, zejména pokud si žalobce sjednal a zaplatil „pojištění proti pokutám“ s cílem vyhnout se odpovědnosti za přestupky, které v tomto případě prokazatelně spáchal. K tomu poukázala jednak na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové č.j. 32 A 9/2018-41 a dále na pravomocný rozsudek téhož soudu prvního stupně sp.zn. 14C 56/2023. Poznamenala, že vedle toho, že žalobci v řízení hrozilo pouze uložení pokuty ve výši 1 500 Kč a uložení povinnosti k úhradě nákladů řízení ve výši 1 000 Kč, nelze odhlédnout od skutečností, ke kterým došlo v rámci správního řízení. Primárně nejde o matematický výpočet obstrukcí ve vztahu k délce řízení, jak se snaží tvrdit žalobce, ale o celkový žalobcův postoj k řízení a charakteru jeho obrany. V této souvislosti poukázala na rozhodnutí Městského soudu v Praze týkající se obdobných případů (č.j. 16 Co 110/2023-106, proti kterému bylo dovolání odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ČR č.j. 30 Cdo 3297/2023-135; č.j. 20 Co 323/2023-112; č.j. 18 Co 331/2023-78, sp.zn. 72 Co 381/2023 a č.j. 36 Co 213/2023-108, proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu sp.zn. I.ÚS 3238/23), v nichž tento soud dospěl k závěru, že žaloby byly nedůvodné, když se žalované podařilo vyvrátit domněnku vzniku újmy. Nelze také odhlédnout od toho, že ke zrušení pravomocných rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové a správních orgánů Nejvyšším správním soudem došlo za specifických okolností, a to výhradně proto, že otázka prekluze přestupku byla správními orgány a Krajským soudem v Hradci Králové posuzována podle v té době platného a účinného zákonného ustanovení, které bylo posléze Ústavním soudem shledáno protiústavním a zrušeno. Žalobce v průběhu posuzovaného přestupkového řízení prakticky jen doufal v selhání orgánů činných v přestupkovém řízení, které pro něj bude znamenat „vyvážnutí“ bez trestu, v opačném případě by se mu dostalo trestu, s nímž

musel být smířen. Tomu přizpůsobil svou obstrukční procesní taktiku, kterou jsou jím zvolení zmocněnci obecně známi. Navrhla proto potvrzení napadeného rozsudku.

8. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení, které předcházelo jeho vyhlášení (§ 212 a § 21a o. s. ř.) a odvolání neshledal důvodným.
9. Soud I. stupně provedl dokazování v postačujícím rozsahu, správně zjistil skutkový stav věci, který nedoznal změn ani v odvolacím řízení a proto z něj vycházel i odvolací soud. Po právní stránce však věc posoudil ne zcela přiléhavě, byť vycházel správně z toho, že na daný případ dopadá čl. 6 odst. 1 Úmluvy a § 13 odst. 1 OdpŠk a že řízení správné a soudní představuje z hlediska hodnocení délky řízení jeden celek.
10. V případě nepřiměřené délky řízení se vznik nemajetkové újmy presumuje. Jak uvedl Nejvyšší soud ČR ve stanovisku sp.zn. Cpjn 206/2010 „Evropský soud vychází ze ‚silné, ale vyvratitelné domněnky‘, že nepřiměřená délka řízení znamená pro stěžovatele morální újmu a žádné důkazy v tomto ohledu v zásadě nevyžaduje, neboť újma vzniká samotným porušením práva“. Účelem zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu poskytovaného podle § 31a OdpŠk je odškodnit skutečnost, že poškozený byl po nepřiměřeně dlouhou dobu v nejistotě ohledně výsledku řízení. Pokud účastník v nejistotě není, dochází k vyvrácení domněnky vzniku nemajetkové újmy a pro odškodnění důvod. Samotný výsledek řízení, ve kterém mělo dojít k porušení práva poškozeného na projednání věci v přiměřené lhůtě, není pro posouzení, zda k porušení tohoto práva skutečně došlo, zásadně rozhodný (viz. rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 4739/2009).
11. Byť je na místě přisvědčit námitce žalobce, že ačkoliv je irelevantní, zda byly v jednotlivých případech dodržovány lhůty pro vydání rozhodnutí či nikoliv a „napadené rozhodnutí“ posuzuje průtahy v jednotlivých řízeních, když nárok na náhradu nemajetkové újmy je založen na celkové délce řízení, nic to na věcné správnosti rozsudku soudu I. stupně nemění. Žalobce využil „pojištění proti pokutám“, jehož smyslem a účelem je to, že poskytovatel tohoto pojištění zaručuje klientovi jednak beztrestnost za páchané přestupky, tedy že mu nebude za přestupek uložen trest a dále i to, že za něj povede a provede obranu v přestupkovém řízení. Klient takového typu pojištění tak nebude v nejistotě ohledně výsledku přestupkového řízení, ale naopak bude veden myšlenkou, že je proti pokutám pojištěn a ty mu tak nehrozí. U žalobce tak nelze dovodit žádný stav nejistoty, který by mu ve spojení s délkou řízení způsobil nějakou nemajetkovou újmu odškodnitelnou podle § 31a OdpŠk, jak již správně uzavřel soud I. stupně, a to ani přes to, že celková délka posuzovaného řízení 3 roky a 6 měsíců byla nepřiměřená. Je tak třeba přitakat žalované, že se jí podařilo vyvrátit domněnku vzniku nemajetkové újmy na straně žalobce a soud I. stupně proto nepochybil, když žalobu zamítl. Pro úplnost odvolací soud poznamenává, že ve skutkově obdobných věcech rozhodoval i pod sp.zn. 18 Co 331/2023, 20 Co 323/2023, 36 Co 213/2023 a další, od nichž nemá důvod se odchýlit (§ 13 o. z.). Pochybení soudu I. stupně neshledal odvolací soud ani pokud se týká žalované přiznané náhrady v paušální výši 300 Kč „také“ za 3 úkony spočívající v přípravách účasti na jednáních soudu. Žalobce totiž přehlíží, že nejde o paušální náhrady podle vyhl. č. 177/1996 Sb., ale o náhrady účastníka, který nebyl v řízení zastoupen (§ 151 odst. 3 o. s. ř.) v paušální výši podle vyhl. č. 254/2015 Sb., jak také soud I. stupně náležitě v bodu 37. odůvodnění rozsudku vyložil.
12. Z uvedených důvodů byl proto rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrzen, a to včetně akcesorického výroku o nákladech řízení.
13. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. a žalované, která měla úspěch i v této fázi řízení, byla přiznána náhrada za tři úkony (písemné vyjádření k odvolání,

Shodu s prvopisem potvrzuje J. H.

příprava účasti na jednání a účast na jednání odvolacího soudu) v paušální výši po 300 Kč v souladu s § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 1 odst. 3 písm. a), b), c) a § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není přípustné dovolání [§ 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř.].

Praha 20. března 2024

JUDr. Eliška Mrázková v. r.
předsedkyně senátu